

HET VERLEDEN NAAR WAARDE SCHATTEN

Jelle Moens is sedert enkele maanden als bouwhistoricus (beter: -historica) bij de stad Aalst aan de slag. Als dienst 'op zichzelf' heeft de licentiate geschiedenis nog een pak werk voor de boeg. Naast allerlei adviesvragen die haast dagelijks binnenkomen, probeert Jelle ook de inventarisatie van het hele beleidsdomein op de rails te krijgen.

Ik studeerde eerst Geschiedenis, afgestudeerd met een thesis over 'Armenzorg in Aalst in de 18e eeuw' en studeerde daarna drie jaar in Antwerpen voor een 'Master in Monumenten en landschapszorg' in Artesis Hogeschool. Onmiddellijk daarna kon ik lesgeven in het hoger onderwijs, specifiek aan toekomstige bouwhistorici. Het ging om praktijkvakken, paleografie, projectbegeleiding,..."

Op haar cv heeft Jelle Moens verder de coördinatie van de Open Monumentendag staan. "Ik draaide in 2009 mee in de campagne rond 'Zorg' met 90 comités uit Antwerpen en Limburg onder mijn hoede en verhuisde dan naar 'Erfgoed Vlaanderen', een vereniging die zich probleemsites aantrekt: restaureren, openstellen voor het publiek, in de aandacht brengen... Het kasteel van Horst is één van de grote projecten."

Erfgoed

Het verhaal van huisje, tuintje.. bracht Jelle opnieuw naar Aalst. Met de job van bouwhistoricus weet ze precies waar ze aan toe is. "Mijn taak bestaat in de eerste plaats uit het uitbouwen van de administratie: zoeken naar alle beschermingsbesluiten van monumenten, stads- en dorpsgezichten... Als bouwhistoricus doe ik vooral onroerend erfgoed, dus wat grondgebonden is: gebouwen, 'ensembles' van gebouwen zoals stads- en dorpsgezichten, maar ook het funerair erfgoed (grafmonumenten), omdat deze onroerend zijn 'door bestemming'. Daarnaast is er de vraag: wat met de standbeelden? Dit zijn we nog aan het bekijken. Een standbeeld is immers 'verplaatsbaar'. Ondineke is ook al enkele keren verhuisd. Dit zoeken we nu uit met de dienst Cultuur."

"We willen een instrumentarium aanbieden dat ook dienstig is voor andere stadsdiensten, zoals Cultuur, Ruimtelijke Ordening, het Stadsarchief. Ik had het zelf wat onderschat, maar ik geef mezelf een jaar tijd om alles administratief op punt te zetten. Het gaat daarbij om prioritaire zaken, zoals beschermingsbesluiten zoeken, kadasterkaarten, de inventarisatie aanvullen, fiches opmaken zodat er van alle dossiers een motivatie bestaat, een goede omschrijving, een foto, enz.."

Consistent beleid

"Daarnaast zijn er ook de dagelijkse vragen rond adviezen. De adviezen die ik opmaak, zijn vooral in functie van stedenbouwkundige vergunningsaanvragen, waarbij mijn advies gevraagd wordt over beschermde gebouwen, over panden in de directe omgeving van een beschermd monument, panden die op de VIOE-inventaris staan (Vlaams instituut Onroerend Erfgoed)."

"Ik denk dat we in de stad een consistent beleid moeten voeren. Of een gebouw eigendom is van een particulier of winkelen, mag geen verschil maken. Wat reclamepanelen betreft, zou men een inventaris willen maken met wat er aanwezig is: wat is in overtreding, wat is geregulariseerd, wat is correct geplaatst. Er mag volgens de stedelijke verordening immers geen reclame hangen aan beschermde monumenten. Maar in de praktijk gebeurt dit soms."

Michael Eeckhout

Oorlogsmonumenten

Drie Aalsterse oorlogsmonumenten maken kans op bescherming door Vlaams minister Bourgeois binnen diens 'thematische bescherming van monumenten voor Belgische gesneuvelde soldaten en burgerslachtoffers'. Die procedure is momenteel lopende. Het openbaar onderzoek leverde alvast geen bezwaren op. De monumenten moeten een waarde hebben 'op Vlaams niveau'.

"Het gaat om het monument op de Graanmarkt, dit voor de OLV-Bijstandskerk van Mijlbeek (foto) en in Moorsel in de R. Uyttersprotstraat", aldus Jelle Moens. "Het Agentschap Ruimte en Erfgoed deed voorstellen en er is een ontwerprijt gemaakt van 37 monumenten in Oost-Vlaanderen. De gebundelde adviezen komen bij de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen terecht dat een preadvies formuleert aan de minister. De hele procedure neemt 12 tot 18 maanden in beslag. Volgt een bescherming, dan moeten we als goede huisvader instaan voor een gedegen onderhoud van de monumenten."

"De waarde op Vlaams niveau wordt van tevoren door het Agentschap beoordeeld. Ze komen ter plaatse, doen onderzoek naar de kunstenaar, beeldhouwer of brongsieter, ze situeren het werk binnen de lokale geschiedenis en beoordelen de symbolische taal die werd gebruikt. Er is een cultuurhistorische waarde, een esthetische en artistieke waarde. Dat alles bepaalt of een monument de moeite is. Ten vroegste in december of voorjaar 2012 weten we of ze beschermd zijn."

